РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 15-го червня 1918. Ч. 71. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, June 15, 1918. No. 71.

ГАЛИЧИНА МАЄ БУТИ ПОДІЛЕНА НА ДВІ ЧАСТИ

на підставі тайного договору, заключеного між Україною і Австрією.

Українські міністри страйкують. — Дальший наступ німецьких військ у Вороніщині.

Майже в цілій Австрії проголошено воєнний стан.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ТАЙНИЙ ДОГОВІР МІЖ УКРАЇНОЮ І АВСТРІЄЮ В СПРАВІ ГАЛИЧИНИ.

Найдальше з кінцем липня Галичина мала би бути поділена.

АМСТЕРДАМ, 12. червня. — **Після донесеня віденського кореспондента часописи „Везер Цайтунг" на засіданю парляментарної комісії польського кола виявлено ІСТНОВАНЄ ТАЙНОГО ДОГОВОРУ З УКРАЇНОЮ, В ЯКІМ АВСТРІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗГОДИЛО СЯ НА ПОДІЛ ГАЛИЧИНИ НАЙДАЛЬШЕ З КІНЦЕМ ЛИПНЯ.**

Телеграма доносить дальше, що остро критиковано становище австрійського правительства супроти польської справи. Правительству роблено закид, що воно не сповнило ніодного жаданя Поляків.

Инші німецькі часописи доносять, що на засіданю комісії [illegible] ряд резолюцій. Між ними одна, яка домагаєть ся зірваня зносин з правительством, є звернена проти національних і політичних інтересів німецьких та подає в сумнів користи з давних переговорів, які мали на ціли зближенє між Німцями і Поляками.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ У ВОРОНІЩИНІ НОВИЙ НАСТУП.

Міністер загр. справ, Чічерін, знова протестує.

ЛОНДОН, 13. червня. — **НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА НА УКРАЇНІ РОЗПОЧАЛИ ДНЯ 10. ЧЕРВНЯ НОВИЙ НАСТУП НА СХІД, як се доносить бездротна телеграма російського правительства.**

Большевицький міністер загр. справ, Чічерін, повідомив амбасадора в Берліні, Йоффе, щоби вніс протест проти сього наступу. **Наступ переводять Німці на полудне від Москви на 100-милевім фронті здовж зелізничого шляху Валуйки-Жуківка.** Сей наступ, як жалуєть ся Чічерін, нарушує граничну лінію, на яку згодило ся німецьке правительство. Російське правительство домагаєть ся, щоби німецькі війска повернули на давні становища.

УКРАЇНСЬКІ МІНІСТРИ НА ТРИДНЕВНІМ СТРАЙКУ.

Хочуть змусити в сей спосіб деяких членів кабінету до уступленя.

ЦІРІХ, 13. червня. — **Українські міністри розпочали триденний страйк в тій ціли, щоби змусити кількох членів правительства Скоропадського до уступленя,** як се доносить телеграма, одержана нині з Києва.

НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙНИ ПРО ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ НА УКРАЇНІ.

АМСТЕРДАМ, 12. червня. — Німецький міністер війни, ґен. фон Штайн, обговорюючи в німецькім парляменті загальне воєнне положенє, заявив щодо воєнної ситуації на сході отсе:

„Воєнні операції у Фінляндії довели до освободженя сього краю, котрий, як надіємо ся, стане в будучности нашим льояльним і щирим приятелем.

„На східнім фронті, на Україні, ведуть ся переговори в ціли визначеня границь. Від часу до часу приходить на погранич до боротьби з ворожими бандами. Однак у внутрі промощено дорогу до мирного розвитку".

ТУРЕЧЧИНА І ЗАКАВКАСЬКА ДЕРЖАВА ПІДПИСАЛИ МИР.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМСТЕРДАМ, 13. червня. — Телеграма з Царгороду доносить, **що представники турецького правительства і делегати закавкаської держави підписали мировий договір.**

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ПРОТИНАСТУП ФРАНЦУЗІВ НА ЛІВІМ КРИЛІ.

Французи полонили 400 Німців і здобули трохи гармат і маш. крісів.

ПАРИЖ, 12. червня. — Французький урядовий звіт звучить:

Між Мондідіє і Оаз неприятель відновляв напади через цілий день. Всі напади на наше ліве крило ударемнено.

В околиці ліса Бельой і Ст. Мор наші війска осягнули успіх, беручи 400 Німців в полон та здобуваючи гармати і машинові кріси.

На правім крилі неприятель переводив наступ здовж ріки Мац. По кількох зусилях, які коштували великі жертви, неприятелеви вдало ся переправити через ріку і заняти село Мелікок та горбки Кроа Рікар.

На східнім березі ріки Оаз наші війска опорожнили в понеділок терен, уступаючи під охороною відділів, які закривали наш відворот, на лінію Белі, Тресіле-Валь і Намсель.

На полудне від ріки Ен неприятель розпочав наступ між рікою а лісом Віє-Котерет.

ФРАНЦУЗИ ОПОРОЖНИЛИ СХІДНИЙ БЕРЕГ РІКИ ОАЗ.

Число полонених Французів виносить 13.000.

БЕРЛІН, 12. червня. — Урядовий німецький звіт звучить:

Армія ґен. Гутіє відбила серед завзятої боротьби сподіваний протинаступ, переведений кількома французькими дивізіями, щоби відзискати втрачений гористий терен на полудневий захід від Нойон. Протинаступ відбито на цілім фронті, почавши від Ле Плойорон до Антеіль, з дуже тяжкими втратами для неприятеля. Панцирні вози, яких неприятель уживав підчас атаку, розстріляно в дрібні кусники.

Між Мері і Бельой, де наступ неприятеля ударемнено при помочи протинаступу, битва тривала до ночи. **Західний берег ріки Оази аж по устє ріки Мац очищено з непроятеля.**

Число полонених зросло на 13.000.

Втрата становищ на полудневий захід від Нойон змусила неприятеля опорожнити свої становища на східнім березі ріки Оаз.

НОВИЙ НАСТУП НІМЦІВ НА ПОЛУДНЕ ВІД РІКИ ЕН.

В битві з дня 11. червня здобули французи 10 гармат.

ПАРИЖ, 13. червня. — Французький урядовий звіт звучить:

В протягу дня Німці перевели сильний протинаступ на лінії Мері-Мондідіє. Привитані густим огнем наших гармат не були всилі осягнути якогонебудь успіху і були приневолені з великими втратами уступити назад на свої давні становища.

Воєнна добича, здобута в битві з дня 11. червня, складаєть ся з 10 гармат, між тими 4 тяжких, і великої скількости машинових крісів.

На боєвім фронті між ріками Оаз і Ен панував спокій.

На полудне від ріки Ен неприятель перевів наступ між рікою а лісом Віє-Котерет. Йому вдало ся заняти село Ляверсен, на прочім фронті його напади ударемнено.

УСПІХИ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ПОЛУДНЕ ВІД РІКИ ЕН.

В сім наступі втратили алїянти 15.000 полонених і 150 гармат.

БЕРЛІН, 13. червня. — Німецький урядовий звіт доносить:

На полудневий схід від Нойон французькі війска перевели по обох сторонах шляху Роє-Естре-Ст. Дені ряд сильних протинападів. Протинапади зломано з дуже тяжкими втратами для неприятеля.

Поверх 60 в кусники розвтріляних панцирних самоходів лежить на побоєвищи. Число полонених зросло на поверх 15.000. Дотепер начислено 150 здобутих гармат.

Підчас протинаступу неприятеля кілька наших гармат, які находили ся в передній боєвій лінії враз з піхотою, попали в руки неприятеля.

На полудне від ріки Ен по попереднім сильнім бомбардованю при помочи гармат наші ударні батальони вдарили на становища неприятеля на схід від Кітрі і Доміє та змусили його до відвороту.

З КІНЦЕМ ЧЕРВНЯ АЛЇЯНТИ НАДІЮТЬ СЯ ГОЛОВНОГО НАСТУПУ НІМЦІВ.

Числять на вичерпанє сил німецької армії і на прибутє сильної армії американської.

ПАРИЖ, 12. червня. — Часопись „Еко де Парі", обговорюючи загальне теперішне воєнне положенє, пише:

„Неприятель робить зусиля осягнути за всяку ціну такі успіхи, які дали би йому надію на скоре закінченє війни. Перед кінцем сього місяця всі німецькі війска візьмуть участь у битві. Не буде також жадною несподіванкою, коли в сій так важній хвилї він рівночасно з великим наступом на анґлійськім фронті зробить також сильний наступ на мори, уживаючи до нього цілої своєї фльоти.

„Сей розпучливий наступ Німців не зможе здержати прибуваня до Франції щораз то нових транспортів американських війск. Разом з молодою Америкою ми будемо ставити опір і віднесемо остаточно побіду".

Французькі військові критики будують свої надії на успіх алїянтів, сподіючи ся, що сили Німеччини будуть небавом зужиті. Кореспондент часописи „Ле Журналь" обчисляє, що Німці в перших двох місяцях наступу ужили 260 дивізій, з кінцем мая 53 дивізій, а на початку червня 15 дивізій. Отже в протягу неповна трох місяців около 330 німецьких дивізій находило ся в огни.

„Успіхи Німців є величезні, — пише згаданий критик — але вони не можуть вічно тривати. До нового наступу лагодять Німці знова около 190 дивізій. Недалекий є час, коли німецька армія опинить ся перед небезпекою вичерпаня, і то якраз тоді, коли становище на боєвім фронті займе молода і сильна армія амерканська".

Приготованя до оборони і опорожненя Парижа.

ПАРИЖ, 13. червня. — Посли департаментів, до яких належить Париж і його околиці, ведуть дальше наради в справі оборони Парижа, заосмотреня його в поживу і забезпеченя мешканців.

Міністер внутрішних справ, Ж. Пам, і міністер публичних робіт, А. Клявей, реферували справу опорожненя Парижа, коли би заходила така конечність.

Посол Л. Піш промовляв за розпочатєм частинного опорожненя міста з дітий, хорих і старців. Міністер Клявей подав інформації щодо средств транспортових, які правительство доставить, щоби уможливити мешканцям виїзд з міста.

Міністер просьвіти реферував справу охорони скарбів красної штуки.

Соціялісти взивають до боротьби на смерть.

ПАРИЖ, 12. червня. — **В передодни** опорожненя Парижа з дітий, ранених і старців соціялістична партія видала відозву до населеня Франції, щоби воно під ніяким услівєм не згодило ся на мир без побіди, але щоби бороло ся дальше і було приготоване на всі жертви аж доки ворог не буде побіджений.

Німецький міністер війни каже, що резерви Фоша вже не істнують.

АМСТЕРДАМ, 13. червня. — **„Побіда армії наслідника престола** (в останнім наступі Німців над ріку Марну) **є одним з найтяжших поражень алїянтів підчас теперішної війни",** заявив у своїй промові в німецькім парляменті міністер війни, ґен. фон Штайн.

„Французи побиті. Резервова армія ґенерала Фоша вже більше не істнує. Неприятель потерпів величезні втрати в людях і воєнних матеріялах.

„Алїянти починають переконувати ся про поражене і отверто признають, що їх війска топлять ся. Вони старають ся потішити свої народи, роблячи їм надію, що американська поміч буде постійно скріпляти французькі війска.

„Американські війска кинено в огонь битви в надаремних протинаступах. Їх стрінула таксама доля, що й французькі резерви. Прочі американські війска находять ся на спокійних фронтах. Їх сила є далеко меньша ніж ми загально припускали.

„Глядимо у вислід війни з повним довірєм. Армія ще не приготована до мира. Все ще пора для меча, який є острий".

92 Американців держало воєнні хрести.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 12. червня. — **92 американських жовнірів, які брали участь в битві на фронті коло Туль, зістало нагородженних від французького команданта воєнними хрестами. В розказі було сказане, що відзначенє є нагородою за хоробрість в ріжних боях.**

Американський ґенерал дякував кождому жовнірови зокрема, підчас коли французький командант завішував хрести. В параді брали участь дві компанії американського війска.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МАЙЖЕ В ЦІЛІЙ АВСТРІЇ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

ЛОНДОН, 13. червня. — **МАЙЖЕ В ЦІЛІЙ АВСТРІЙСЬКІЙ ДЕРЖАВІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН, як се доносить нинішна телеграма з Риму від часописи „Месаджеро" до аґенції „Сентрал Нюс".**

Лише мало околиць є вільних від воєнного стану.

Розстрілюють моряків в Полї.

РИМ, 12. червня. — **В Полї, головній австрійській воєнній пристани, відбуваєть ся щодня розстрілюванє моряків, засуджених на смерть за зраду держави і ворохобню,** як се доносять нині одержані тут вісти.

В однім дни розстріляно 40 моряків.

Знова вістка про уступленє австрійського премієра.

ЛОНДОН, 13. червня. — Телеграма з Амстердаму доносить, що австрійський премієр, др. Зайдлер, предложив в середу цісареви Карлови просьбу о звільненє його з обовязків премієра.

Телеграма подає, що цісар доси резиґнації д-ра Зайдлера не приймив.

30.000 женщин працює на боєвім фронті.

ЛОНДОН, 13. червня. — 30.000 австрійських жінок і дівчат у ріжнім віці було приневолених голодом зголосити ся до робітничих батальонів, які працюють недалеко боєвого фронту, як се подає часопись, яка виходить в Тиролю.

Жінки остро протестували проти великого числа годин праці, недостаточної поживи і лихої платні, але вони мусять дальше працювати, бо, вступаючи до батальонів, підписали зобовизанє позістати при роботі аж до кінця війни.

Італїйці затопили австрійський дреднот „Сент Іштван".

ВЕНЕЦІЯ (Італія), 11. червня. — Урядовий звіт італійської адміралїції доносить, що **італійські торпедовці перевели в понеділок напад на дивізію австрійської фльоти коло далматинських островів, причім один дреднот затоплено, а один ушкоджено.**

ПАРИЖ, 12. червня. — Урядовий звіт віденський, як се подає телеграма зі Швайцарії, доносить **про втрату австрійського дреднота „Сент Іштван".**

В Росії:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

БИТВА НА УЛИЦЯХ В МОСКВІ.

Нові заворушеня на Україні.

ВАШІНҐТОН, 12. червня. — **Зі Швеції наспіли до департаменту загр. справ вісти, які доносять, що заворушеня в Москві тривають без перестанку дальше та що прийшло до битви на улицях міста.**

Вісти доносять також, що на Україні прийшло до нових бунтів проти гетьмана Скоропадського.

ЗМАГАНЯ КАДЕТІВ ДО ПОВАЛЕНЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Поновне злученє України з Москвою і уневажненє берестейської угоди.

(Після кореспонденції Шапліна).

СТОКГОЛЬМ, 12. червня. — Причиною проголошеня воєнного стану большевиками у Москві було правдоподібно відкритє заговору, який мав на ціли при помочи рівночасного повстаня в Петрограді і Москві повалити большевицьке правительство.

Князь Крапоткін, Савінков і велике число провідників кадетської партії належали до учасників заговору.

Ґен. Парський, колишний командант російських війск на боєвім фронті коло Риги, а теперішний військовий командант петроградського округа, працював над виготовленєм пляну зорганізованя нової армії, зложеної з робітників і селян.

„Ми робимо всі можливі приготованя, — говорив недавно ґен. Парський — щоби боронити державу, бо Німці, коли лише схочуть, можуть зломити берестейський мир. Ще не всюди розвинено вповні плян військового вишколеня робітників і селян, але декуди є він вже зовсім переведений.

„Загальна військова служба є під теперішну пору неможлива. Вона буде можлива допервa тоді, коли буде привернений лад. А покищо ми мусимо полягати на добровольцях, стараючи ся утворити з них ядро нової великої російської армії. Коли нарід вповні прокинеть ся зі сну і коли порядок буде привернений, надіємо ся зорґанізувати успішний опір і відзискати повну независимість для Росії. Як довго теперішне правительство при власти, мусимо улягати і служити для ратунку Росії".

Нова „червона" армія не має ніякої вартости. Кождий в Петрограді знає про те. Поворот Росії до війни є необхідний. В

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

З БІЖУЧОЇ ХВИЛІ.

Ще про Скоропадського.

Старокраєві ґазети пишуть про Павла Скоропадського, що він аж до революції вважав ся Москалем і належав до московської партії октябристів (се партія московських дідичів і капіталістів) та, що **перед війною разом з Родзянком** (се бувший президент думи; родом Українець, але голосив себе Москалем) **виступав публично проти українського руху і називав його „австрійською інтриґою"** (се було відай в російській державній думі!)

Сам Скоропадський є богатим дідичем з Полтавщини і яко член дідичівської партії боронить він інтересів своєї кляси.

Длятого він ще підчас мирових переговорів в Берестю Литовськім їздив там разом з другим дідичем з України, князем Кочубеєм, в делеґації від „українських дідичів", а хотів в імени України заключити мир з осередними державами. Однак тодішний австро-угорський міністер заграничних справ, ґраф Чернін, знав, що він не має жадної сили і не приняв Скоропадського, а заключив мир з делеґацією У. Ц. Ради.

Однак ані Скоропадський ані Німеччина ні Австро-Угорщина не покинули гадки ратувати дідичів на Україні і при найблизшій нагоді доконано замаху і той, що їздив тихцем до Берестя Литовського, засів на гетьманськім престолі і окружив ся дідичами та німецькими баґнетами.

З „українських дідичів" він зараз покликав до міністерства Лизогуба, котрий спершу був лише членом кабінету, а опісля був якийсь час і президентом. Крім Лизогуба й инші члени кабінету Скоропадського — се або члени партії октябристів, значить, переважно московських дідичів, або кадети, які на Україні творять богату і урядницьку клясу, також переважно — московську.

При помочи тих переважно московських заможних елементів Скоропадський править Україною, покасувавши всі здобутки народу, здобуті в революції, а даючи йому натомісць — трохи обіцянок.

Тому то більша часть українського загалу є проти Скоропадського, однак певна часть є за ним. Се та часть, яка була невдоволена із занадто радикальних реформ У. Ц. Ради, а головно із скасованя приватної власности.

Львівська українська часопись **„Діло"** пише, що проти гетьмана Скоропадського є українські соціялісти-революціонери, українські соціял-демократи і весь загал бідного селянства, а за гетьманом є октябристи (переважно Москалі), кадети (переважно Москалі), весь загал дідичів на Україні (переважно Москалі і Поляки), богаті селяни, а з українських партій — українські соціялісти-федералісти і так звані „сомостійники" (обі ті партії доси на Україні не мали більшого впливу).

Очевидна річ, що покищо гетьман Скоропадський опираєть ся тільки на меньшости, в части навіть ворожій українському народови і править — проти широких мас українського народу.

В тім правліню він потребує помочи чужої держави, а саме військової сили Німеччини і її невільного союзника, Австро-Угорщини.

Однак хоч Німці виконали замах проти У. Ц. Ради і хоч вони посадили Скоропадського на гетьманський престол, вони ще не хотіли йому зовсім вірити і — як доносить львівське „Діло" — **жадали від нього запевненя, що буде слухати вказівок з Берліна і доперва аж по такім запевненю зі сторони Скоропадського згодились його підпирати.**

Всі ті факти вказують, кому гетьман Скоропадський має служити яко гетьман України, і дальше вказують українському народови, що його ще жде боротьба проти гетьмана і його правительства.

Які були большевицькі „українські" міністри в Киеві.

Український тижневник „Засів", що виходить в Харбіні в Манджурії, подає в 16 ч. з 5. мая 1918 р. за „Извѣстіями Кіевскаго Совѣта рабочих и салдатских депутатов" з 30. січня ст. ст. 1918 з відділу „Назначенія" слідуючий спис міністрів в т. зв. „українськім" большевицькім правительстві (народнім комісаріяті), що на ту пору урядувало в Киеві:

Комісар справ інтендатства **Петр Галубйонов.**
Комісар харчевих справ **Василій Морґунов.**
Комісар лічниць **Лейба Хайкес.**
Комісарка шпиталів **Хана Масальська.**
Комісар в справах трусів і арештів **Ізаак Цімберґ.**
Комісар в справах ґуберній **Владимір Лонґінов.**
Комісар летництва **Емануїл Марґулес.**
Комісар в справах банків **Мойсей Ґрановський.**
Комісарі фінансових справ **Ізаак Крайсберґ і Вальдемар Луссем.**
Начальник Червоної Ґвардії **Фішель Куґель.**
Голова „похоронної комісії" — **Ідкін.**
Комісар справ телефону і телеґрафу **Мойсей Шіґель.**
Комісар для справ церковних маєтків **Кольозетер.**

Як бачать наші читачі, большевики були поклали на провід і управу України цілу Палестину. Був Лейба, були Ісааки, були Мойсеї, була Хана і инші. Усунено українських „буржуїв" із соціял-демократичної партії та з партії соціял-революціонерів, а назначено „правдивих демократів" палестинських. Радість запанувала була по всіх божницях на Україні, в Палестині і на Іст-Сайді в Ню Йорку, але та радість дійшла була і до Клівленду, до редакції часописи „Робітник" та до Вінніпеґу в Канаді, до редакції ґазети „Робочий Народ", де бувший єзуїт, а потім презбітерник, а телер „український большевик" тов. др. Ол. Сушко не міг сісти з радости, що вже на Україні запанувала „чиста демократія".

На 14 міністрів, які мали правити Україною, було 11 жидів (в тім лише одна жидівка), і 3 Москалів. Ані в Клівленді ані у Вінніпеґу не могли сумнівати ся, що се нове міністерство знає і розуміє як слід потреби українського народу. Бо хто-ж може ліпше зрозуміти і відчути потреби українського народу, як не Лейба, або Мошко, або Іцко, або Ханка?! Тому ті українські соціялістичні ґазети в Америці сипали привіти і желаня і ґратуляції на адресу Лейби, Мошка, Іцка і Ханки, що були такі добрі і обняли власть над українською народною републикою, а як би не були так далеко, за морем, то певно були би сипали їм цьвіти під ноги.

А як впав Лейба і Мошко і Іцко і Ханка, плач великий роздав ся в редакції „Робітника" і „Робочого Народа". Тов. др. Ол. Сушко ніколи так не плакав як тоді.

Нема Лейби ані Ханки — нема „української демократії", міркували собі редактори тих „українських соціялістичних ґазет".

Цілий наш нарід на Україні і в Америці став по стороні українського народного представництва, У. Ц. Ради і його правительства, але „українські большевики" в Америці собі „екстра"; вони мають свого Лейбу і Ханку і в них видять „правдиву демократію" і спасене України.

ПОЛЯКИ В ОБОРОНІ НЕВОЛІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Тепер Польща обходить Українців не меньше як і Поляків. Обходить вона нас тому, що з долею Польщі звязана доля деяких українських провінцій.

Коли би утворено Польщу, зединену чи не зединену, але з польських земель, то така Польща нас зовсім не обходить; нехай нею клопочуть ся Поляки. Однак польські політики не хотять такої Польщі; вона для них замала. **Польські політики хотять Польщі з усіх тих країв, де є польські дідичі, а також польські ксьондзи, урядники і посіпаки.** Коли вони сидять в тих краях, то ті краї рахують ся за їх краї. Вони там творять „висшу" верству; вони панують над народом, або, як вони кажуть, — над „низшою" верствою, і визискують ту „низшу" верству економічно. Нарід тепер там служить тільки на те, аби працював на ту „висшу" польську верству.

Такий стан є **у східній Галичині, в Холмщині,** на **Полісю** і також на **Поділю, Волині та в Київщині** (в тих трох останних провінціях польщина опираєть ся тільки на дідичах і їх посіпаках). Там польський елемент, насланий ще польськими королями, є пануючий, а український споковічний елемент, який творить народні маси, є поневолений сим ворожим елементом заволоків.

Се є стан середновічний, се останки неволі тої історичної „польської републики", яка розпала ся яко твір неприродний.

З походом поступу і демократизму ся польська неволя на українських землях є щораз більше загрожена, а на Україні вже мала зовсім впасти, як би не Німеччина і Скоропадський, що привернув дідичівське панованє. Польські політики се бачать і хотять ратувати свій елемент на українських землях, як тільки можуть.

Найлекшим способом на се було би влучене українських земель, обсілих польськими заволоками, до шляхоцького польського королівства. І тому власне вони розриваують ся на всі сторони по цілім сьвіті, аби ширити таку „ідею". **У Франції, в Анґлії, в Америці і т. д. аж кишить від польської пропаґанди, в якій представляєть ся, що західна Україна, а також західна Білорусь і Литва — се краї „польської культури", без якої вони не можуть бути ані не можуть творити держави, бо тільки польський елемент є „паньствово-тврчи"** (здатний для творення держави). І капля води, хоч би брудної і смердячої, за якийсь час видовбає дірку в камени; так теж і польська ідея дісталась навіть до камінних сердець деяких заграничних капіталістів або до ґазет — їх паперових твердинь. Вже подекуди можна почути голоси за такою „більшою" чи „великою", чи навіть „могучою" Польщею, себто зробленою з чужих земель. Навіть старенький Клємансо, як писали польські ґазети, дав ся був злапати на таку старосьвітську Польщу.

Польські політики обернули ся до аліянтів за ратунком для панованя польщини на чужих землях через те, що Німеччині сильна Польща не на руку і вона її не підпирає, однак як „горить", а асекурації нема, то треба ратувати і на місци. Тому то Поляки не перестають бігати і до Берліна і до Відня і до Будапешту, аби там приняли й одобрили їх пляни. Роблять ріжні обіцянки; хотять злучитись з Австрією, як би лише привернено до „житя" історичну Польщу, або в цілости, або бодай в части, однак в кождім разі аби якось ратувати небіжку Польщу і її славетні елементи „паньствово-тврче".

Німеччина, Австрія й Угорщина, кілько можуть, обіцюють Полякам; ратують їх дідичів навіть там, де вони вже були пропали; але мимо того в цілости не можуть ще задоволити їх диких претенсій.

От тепер телеґрама доносить, що польські посли викрили тайну, що **Австрія зобовязала ся в берестейськім мирі перед українською делеґацією, що Галичина буде поділена на східну і на західну, або на українську і на польську часть.**

Поляки сподівались взяти Київщину, Волинь, Поділе, Литву, західну Білорусь; потім вже рахували (перед цетральними державами) тільки на Холмщину і східну Галичину, — аж тут нараз поділ Галичини. **Значить — готові Поляки стратити для польського королівства всі чужі землі і Польща останеть ся чисто польською.**

Се Поляків смутить, хоч мимо того польські галапаси всетаки ще сидять на чужих землях, хотяй вони не під Польщею.

Найблизший час покаже, яку вони політику зачнуть: чи дійсно стануть до боротьби проти осередних держав, а вижидати-муть помочі від аліянтів. Ми віримо, що вони дальше будуть вести дволичну політику і брехливу, але коли сьвіт на ній пізнаєть ся, то вони не зможуть вже числити на поміч для польських галапасів проти демократії поневолених тими галапасами народів.

ПРИГОТОВАНЯ ДО ОБХОДУ
ДНЯ НЕЗАВИСИМОСТИ (4-ГО ДЖУЛАЯ).

Як пишуть нам з деяких міст, Українці беруть ся пильно до приготованя сьвяточного обходу Дня Независимости на 4-го липня с. р.

В **Ню Йорку** всі українські товариства візьмуть участь в сьвяті. Українці виступлять окремо і у великім поході, в якім має бути кількасот дівчат в народних строях і кількадесять козаків на конях.

Українці **в Джерзи Сіти** також приготовляють величавий обхід. Сподівають ся, що в поході візьме участь до 2 тисячі Українців.

Пишуть нам з **Шікаґо** і з **Пітсбурґа,** що тамошні Українці також пильно заходять ся коло приготовань до сьвяточного обходу в День Независимости.

З инших місцевостий ще не маємо вістий, але просимо наших читачів про се подати до „Свободи", аби акція скоро розширилась, бо до 4-го липня вже ледви кільканайцять днів.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

противнім случаю Росія перестане істнувати. Заки однак дасть ся щонебудь рішучого зробити, большевики мусять уступити. Отсе є переважаюча гадка людий, які добре знають відносини в Росії.

Розлучене Росії і України є зовсім штучне (?!!) Українці вже почали ворохобити ся проти Німеччини і правительства ґен. Скоропадського. Зелізничі робітники грозять страйком, заявляючи, що не будуть вивозити хліба з України до Німеччини. В тій хвилі, коли правительство большевиків упаде, поновне злучене України з Росією є певне, буде утворений один спільний фронт і уневажнений берестейський договір.

Строгі зарядженя в Москві.

МОСКВА, 12. червня. — По відкритю протиреволюційного заговору розліплено по місті оповіщене, в якім повідомлено, що всі мешканці є обовязані мельдувати ся у властий під карою увязненя і високої гривни. Таксамо видано зарядженє, що дозвіл на ношене оружа мусить бути відновлений; нарушене сього проказу буде каране смертию.

Становище Америки супроти Росії остає незмінене.

ВАЩІНҐТОН, 12. червня. — Вручене в департаменті загр. справ меморіялу центрального комітету кадетської партії з просьбою, щоби Злучені Держави і аліянти вислали оружну поміч Росії, аби прогнати Німців, і неурядова, але достовірна вістка про теперішне становище американського правительства супроти Росії положили конець всяким здогадам про можливість висланя американських військ на східний фронт.

Неурядова вістка доносить, **що американське правительство стоїть дальше на становищи, щоби не вмішувати ся в справи Росії.** Щоби Злучені Держави змінили в тім напрямі свою політику, то мусіли би зайти якісь дуже важні події, які наказували би починити кроки для відверненя німецької грози, ділаючи в самій Росії.

Большевики посилають посла до Злучених Держав.

ЛОНДОН, 13. червня. — З Копенгаґен доносять, як се подає телеґрама до „Дейли Мейл", що большевицький посол зі Швеції, Боровський-Одовський, має удати ся до Вашінґтону яко большевицький посол для Злучених Держав. Боровський перебуває під сю пору в Берліні.

Керенський перебуває в Норвеґії.

ПРИСТАНЬ ТИХОГО ОКЕАНУ, 13. червня. — А. Коновалов, бувший російський міністер торґовлі, який находить ся в дорозі до Вашінґтону, Лондону і Парижа, заявив, **що бувший премієр, Александер Керенський є тепер в дорозі до Франції.**

„Остання вістка, яку я мав про Керенського, а вона походила впрост від нього, доносила, що він наоходить ся в Норвеґії та що старає дістати ся до Франції", заявив нині Коновалов,

150.000 чесько-словацьких жовнірів в Росії.

АМСТЕРДАМ, 12. червня. — Коли би Росія позволила чесько-словацьким військам, які находять ся під сю пору в Росії покинути Росію і злучити ся з військами аліянтів, то Росія „спричинила би небезпеку для дорого окупленого мира", як се пише „Норддайтше Альґемайне Цайтунґ".

Згадана часопись доносить, **що чесько-словацька армія в Росії числить около 150.000 жовнірів. По найбільшій части є се дезертири з австро-угорської армії.** Чесько-словацькі війска є розкинені по місцевостях північно-східної Росії.

Російське правительство доси не позволило на виїзд чесько-словацьких жовнірів, але в Москві підносять ся голоси, які похваляють таку ідею. Коли би правительство дало на те дозвіл, Німеччина буде вважати сей крок за нарушене невтральности і є готова розпочати сейчас супроти Росії воєнну акцію.

Боротьба між Чехами і Москалями на Сибіри.

МОСКВА, 12. мая. — **Большевицький міністер війни, Лев Троцький, видав приказ розоружити чесько-словацькі війска, які намагали ся дістати ся через Сибір до Владивостоку. З того приводу прийшло в многих місцевостях до боротьби між військами большевицькими і чесько-словацькими.**

Побивши війска большевиків, чесько-словацькі війска заняли зелізничі стації в Пензї і повсідали на поїзди, відізджаючи в напрямі міста Челябінска, яке обсадили також чесько-словацькі війска в силі 12.000.

Коло місцевости Златоуста прийшло до битви. Большевики приневолили чесько-словацькі війска покинути поїзди і вони продовжають дальший похід піхотою. Тимчасом зі всіх сторін надходять скріпленя для большевицьких війск. Чесько-словацькі війска представляють поважну небезпеку, бо є добре зоружені, мають також панцирні самоходи, та находять поміч зі сторони елементів, які відносять ся ворожо до правительства большевиків.

Німці переносять дальше свої війска зі сходу до Франції.

ЛОНДОН, 13. червня. — **Німеччина має намір головну силу своїх війск, які під теперішну пору находять ся в Росії, перенести на західний фронт,** як се доносить орґан Максима Ґоркого, петроґрадська „Новая Жизнь".

„Новая Жизнь" покликуєть ся на зміст телеґрами, висланої ґен. Фалькенгайном, бувшим головним шефом німецького ґенерального штабу, яку перехоплено, а в якій ґенерал Фалькенгайн мав заявити, що битви на західнім фронті є критичні та рішаючі і тому, щоби забезпечити остаточну побіду і покінчити війну, є конечне нагромаджене на західнім фронті як найбільшої скількости війск.

„Супроти того, що наші війска на російськім і українськім фронті осягнули свої ціли, — має звучати телеґрама — **і тепер відпочивають, цісар дав поручене ґенеральному штабови, щоби видав зарядженя в справі перевезеня німецьких війск з Білоруси, України і Великоросії, полишаючи лише малі відділи, конечні для удержаня порядку".**

Перевіз, як се подає телеґрама, має бути переведений в протягу сімох днів. Видано строгі зарядженя на случай, коли би російські зелізничі робітники робили якісь зусиля ставити перешкоди в перевозі війск.

День 14. червня назначили Німці яко реченець на зворот чорноморської фльоти.

ЛОНДОН, 13. червня. — Нинішна бездротна телеґрама російського правительства подає подробиці щодо німецького ультимату в справі звороту кораблів чорноморської фльоти, які находять ся в Новоросійську, що було поставлене яко услівє заперестаня дальшого наступу на українськім фронті. **Ультимат був доручений дня 6. червня, реченець визначено на день 14. червня.**

Премієр Ленін, як доносить телеґрама, **згодив ся на жадане Німеччини і видав поручене воєнним властям звернути кораблі.**

Устний договір між німецьким цісарем і російським царем.

ПЕТРОҐРАД, 10. червня. — Вісти доносять, що на процесі проти царя буде розглянена також справа устного договору між німецьким цісарем і російським царем на конференції в Потсдамі проти Анґлії і Франції.

Цар мав тоді також згодити ся полишити Німеччині вільну руку щодо Туреччини.

Члени савету заповідають, що підчас процесу вийдуть на денне сьвітло ще ріжні инші справи. Є в пляні оголосити зміст телеґрам, висланих царем до королів, італійського, грецького, болґарського і бельґійського, до монаха Разпутіна і французького президента Поанкаре.

Розоружене польських війск в Росії.

БЕРНО (Швайцарія), 12. червня. — Пястук продовжує своє діло в Росії. Після давнійшої угоди, зробленої між Німцями і Австрійцями а Поляками, було дозволене Полякам задержати армію, накладаючи на ню деякі обмеженя. Цілию сеї польської армії було повнити службу поліції і противділати російському большевизмови. Перший корпус польської армії мав свою головну кватиру в Бобруйску. **Його тепер зовсім здемобілізовано на приказ головного команданта німецьких війск на російськім фронті.**

Услівя демобілізації є поучаючі, бо показують, як Німці шанують польську народність. **В приказі сказано, що корпус має безуслівно піддати ся німецькій команді.** Він не може бути ужитий за підставу до орґанізованя будучої польської армії. Всякі зносини між армією а польською радою реґентів є заборонені. Польська рада не має жадної власти вмішувати ся до сих справ. Все оруже, амуніція, виправа, коні, поживa і т. д. стає власностию німецької армії. Польська армія тратить всяку адміністраційну власть, яку посідала в околицях, котрі була заняла. Жовніри будуть постепенно відсилані домів, коли предложать докази, що зможуть заробити на удержане або що мають средства на удержане.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Фінляндія має бути независимою монархією.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 12. червня. — Фінське правительство доручило соймови своє предложене в справі нової форми державного устрою. **Після сього предложеня Фінляндія мала би стати независимим королівством.**

Престолонаслідство має бути дідичне в мужеській лінії. Король не може бути рівночасно королем в якійсь иншій державі. Король посідає абсолютне право „вета" (спротиву) в справах, які дотичать зміни конституції. В инших справах його „вето" може бути переголосоване більшостию двох третих в соймі по переведеню нових виборів.

Король має одержати також широкі права щодо мирових договорів з чужими державами, але він не має права виповідати війну або заключати мировий договір без згоди сойму.

Взагалі ціла форма конституції є оперта головно на шведській конституції з 1809 року.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Соціяліст предсідателем головної комісії.

АМСТЕРДАМ, 12. червня. — Німецький соціяліст і президент соціял-демократичної партії, Фрідріх Еберт, вибраний предсідателем головної комісії в німецькім парляменті.

(Вибір Еберта предсідателем головної комісії означує, що соціялістична меньшість погодила ся з мілітарним правительством або що соціялісти здобули перевагу і при виборах предсідателя головної комісії віднесли побіду над клікою мілітаристів).

Повідомлене.

Отсим подаеть ся до відома всім місцевим урядникам і орґанізаторам У. Н. Союза, що від 1-го червня с. р., не можна принимати нових членів ані не можна підвисшати посмертного до кляс: „ВВ" на суму $1500 і „СС" на суму $2000. До всіх инших кляс обезпеченя можна принимати нових членів до У. Н. Союза, а також зміняти суму посмертного, то є до кляс

„D" на суму	$100.
„A" на суму	$250.
„AA" на суму	$500.
„B" на суму	$750.
„C" на суму	$1000.

ГОЛ. УРЯД У. Н. СОЮЗА.

НІМЦІ, МАДЯРИ І ПОЛЯКИ Є ГОЛОВНИМ ОПЕРТЄМ ГАБСБУРГІВ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Питанє, чи австрійський імператор був щирий чи ні, коли писав свій лист до князя Сикста Бурбонського; чи він се робив з дозволу Німців чи, як тепер можна вносити, без їх відома, — буде дуже інтересною справою для будучого біоґрафа цісаря Карла, а байдужним для тих, які заінтересовані війною. Не є важним се, що цісар Карло може думати або бажати, коли він не є всилі перевести се в житє. Одиноке, що він міг зробити, було розпочати мирові переговори, рішаюче слово в котрих належало до Німців.

Але він не може задоволити національних домагань сусідів Австро-Угорщини: Італії, Сербії, Румунії й України. Він не може запевнити навіть самоуправи для національностий Австро-Угорщини, крім Німців, Мадяр і Поляків, — не має він також сили змінити внутрішний устрій і конституцію своєї держави. А не задоволивши домагань чи то австро-угорських сусідів чи національностий, він, розумієть ся, не може відірвати Австро-Угорщини від союза з Німеччиною.

Першим кличем кождого національного руху є національна злука в одну державу. З вісьмох національностий Австро-Угорщини одинокі Мадяри і Чехо-Словаки не мають при боці австро-угорської монархії своєї національної держави. Німці, Італійці, Югославяни, Румуни, Українці і Поляки, які замешкують Австро-Угорщину, бачать, як по другім боці кордону росте їх власна держава, а кожда із сусідуючих з Австро-Угорщиною держав має претенсії до своїх нерозлучних земель, які належать до Австро-Угорщини. Сі національности питають, яка є причина, що вони є прилучені до сеї держави, і не до своєї власної; і знова, для пограничних держав габсбурської монархії передавнені права династії заледви чи будуть достаточною причиною, чому вони мали би згодити ся, щоби їх національні території були надальше поділені.

Габсбурські інтереси є чисто династичні, власні. Їх змаганєм є: посісти, задержати те, що мають, і здобувати. Вони будуть підпомагати кождий національний рух, який має на мені задержати або побільшити їх посілости, але противлять ся кождому рухови, який змагаєсь поділити їх.

З деякими національностями габсбурська домінія не може заключити союза. Неможливо є, щоби ціла Італія або Україна або Румунія перейшла під їх скиптр. Тому італійського, українського і румунського національного руху не можна уважати яко згідного з габсбурськими династичними інтересами. Але навіть з тих національних ідей, які можна перевести в житє під габсбурським правлінєм, деякі не є згідні, а деякі навіть противні одні другим. Німецькі інтереси є згідні з мадярськими, а навіть, в габсбурській монархії, з інтересами Поляків; ані одна фундаментальна ріжниця не ділить Поляків від Мадярів. З маленькими незначними змінами границі теперішної Австро-Угорщини відповідали би державним, стратеґічним і економічним інтересам всїх трох сих націй.

Вся чесько-словацька земля находить ся під пановане Габсбурґів. Отже їх національна злука може бути осягнена таки в границях сеї держави. Се однак розколе німецьку силу в Австрії і сформує ворожу славянську державу між Віднем, Монахією, Дрезном і Бреслявом. Не можна також чесько-словацьких домагань задоволити без ненарушеня Угорщини. Більшість югославянських земель находить ся в габсбурській монархії. Якусь дуже обмежену югославянську злуку можна осягнути в границях габсбурської монархії; але се також не погодить ся з німецькими і мадярськими державними цілями й інтересами. Тому національна програма Чехів і Югославян йде в розріз з національною програмою Німців і Мадярів. Габсбурги можуть мати піддержку лише одної із сих двох груп. Инші комбінації для сих чотирох національностий є неможливі.

Як живе срібло на склянім тарели, так габсбурська монархія зміняєть ся на мапі. На її границях повстають національні держави, які мають претенсії до неї. Ми бачили, як вони повстають одна за другою: Німеччина, Італія, Сербія і Румунія, а кожда з них є грозою і квестією. Се, що Габсбургам лишило ся в 1867 році, не є також одноцільним твором. Останки їх династичної посілости складають ся з Угорщини, історичної спадщини Мадярів, із західної Австрії, історичної спадщини Поляків. Ані одна з сих територій не є національно однородною; кожда опираєть ся на імперіялістичних підвалинах і на насильстві одної нації над другою. Коли би признати їх панами і власниками їх імперіялістичної долі, то німецькі, мадярські і польські націоналісти обороняли би свої інтереси так холоднокровно, як Габсбурги обороняють границі своєї династичної посілости від своїх сусідів — Італії, Сербії, Румунії й України. Знова Чехо-Словаки не потребують інтересувати ся Трентіном або Трансильванією, і тому вони симпатизують з Росією і Сербією. На Югославян не можна полягати, бо навіть їх цілковита злука в габсбурській монархії не буде цілковитою злукою їх нації. Тут є перша причина, чому німецько-мадярська група є більше природним союзником Габсбуґів ніж її славянські противники можуть колинебудь бути.

Німеччина одинока між сусідами габсбурської монархії є готова не домагати ся злуки своїх неподільних територій, — але на услівях. „Сфедералізувати Австрію — казав Юлій Андраши в 1866 році цісареви Франц Йосифови — буде не лише образою Угорщини, але знищить також найсильнійші основи монархії... Її Німці будуть позбавлені своєї історичної місії... Тоді болючий крик німецьких провінцій скоро почують в Берліні або в Монахії, як крик італійських провінцій почуто у Фльоренції.“

Історична місія австрійських Німців, як вони її розуміють, є правити Австрією. Австрія мусить остатись німецькою. Німецька Австрія злучена з мадярською Угорщиною підносить німецьку силу і поширює її впливи. „Розбитє Австрії буде означати ізольованє Німеччини“ — писав весною 1915 р. Карло Іро, фанатичний пан-Ґерманець, який кілька літ тому домагав ся, щоби Австрію розібрати і її західні провінції влучити до Німеччини. „Пан-Ґерманці в Австрії не мають більше програми; ми хочемо істнованя Австрії, бо се є житєвою конечностию для Німеччини.“

Німеччина і австрійські Німці погодять ся отже, щоби габсбурська монархія дальше істнувала, задержуючи німецько-мадярський характер. А Німці, Мадяри і Поляки оказали ся досить сильними, щоби поконати своїх противників в габсбурській монархії. Німецький союз виказав значно сильну оборону проти австро-угорських сусідів. Жадна инша комбінація в габсбурській домінії не доставила би династії такої оборони. Італійці, Українці і Румуни не можуть зреалізувати своєї національної злуки в габсбурській монархії, ані не можуть вони, жиючи на пограничу в малім числї, одержати відшкодованя в той спосіб, аби могли впливати на заграничну політику сеї держави в користь їх національних держав, як се роблять Німці. Чехи і Югославяни не можуть дати династії ніякого союзника, спосібного берегти ненарушимість її територіяльної посілости. Отсе є друга причина, чому німецько-мадярська група є більше відповідним союзником Габсбурґів ніж її славянські противники можуть колинебудь бути.

Коли габсбурська монархія в її теперішних границях мусить остати ся в німецько-мадярськім характері — иншими словами, коли дуальна система мусить пережити, коли німецьке правительство у Відни і мадярське в Будапешті мусить остатись пануючим в монархії, то шкода говорити про відірвання Австро-Угорщини від Німеччини або про вирядженє справедливости для угнетених народів. Найменьше невеликі і найменьше угодові жаданя Чехо-Словаків, Югославян, Українців і Румунів, аби получити ся в границях таки габсбурської монархії, не будуть задоволені. Вони таки мусять остати ся поділеними між Австрію і Угорщину. Не дістануть вони навіть найменьшої самоуправи в обох сих державах, бо се пійшло би в розріз з державною і суспільною системою, на якій німецьке пованє є оперте в Австрії, а мадярське на Угорщині. Се є факти, яких не дасть ся змінити ані за помочию доброї волі ані холодного порозуміня членів габсбурської династії. Такі зміни рівналиб ся революції, революції суспільній і державній, і тому їх можна осягнути лише революцією. Пановане німецьких і мадярських богатих кляс над другими національностями є рівночасно злучене з їх панованем над своїми селянами і робітниками і є протеговане силою Німеччини, головної оборонниці консервативних інтересів на сході Европи.

(„The Times“, London).

ЗА ЩО ВОНИ НАС МАЮТЬ?

(„Канад. Фармер“, з 7. червня 1918).

Ми далекі від того, щоби критикувати поступованє канадійського правительства супроти горожан не британійського походженя, однак позволимо собі оказати, що канадійське правительство робить з горожанами не британійського походженя так, як чогось подібного ніколи не можна було сподівати ся. Канадійське правительство виготовляє для тих горожан ріжні закони після своєї власної вподоби і потреби. Воно і зміняє їх скоро, коли лише бачить конечну потребу до того; прим. одного разу надає горожанські права всім чужинцям, а другого разу відбирає їм ті права і знов надає. Прямо міняє тим горожанським правом як мала дитина забавками.

Знаємо добре сей факт, що коли лише Канада згодилась подати потрібну поміч свому матірному краєви — Великій Британії для скоршого і успішнийшого побореня ворога демократизму і цивілізації, ворога прав меньших народів, то між охотниками до армії були не лише горожани британійського походженя, а приходили вписатись до армії також і натуралізовані горожани, роджені в одній або другій провінції австрійської держави. По правді сказавши, між охотниками до боротьби проти автократичної Німеччини і гнилої Австрії було найбільше галицьких Українців. Вони з цілої душі бажали собі скористати з доброї нагоди і відімститись австрійському урядови за всі репресії над українським народом. І якого розчарованя дізнали вони, коли мілітарні власти не приняли їх до армії, мотивуючи се тим, що вони походять з Австрії.

Всякі поясненя, що Австрія є найбільшим ворогом для Українців, жиючих в тій державі, нічого не помогли. І не дивота, що велике число наших хлопців змінило свої імена і назвита подали Росію яко свій край, де родились, щоби лише дістатись до британійської армії і боротись проти немилосерного ворога вольних народів.

Не мало й згинуло наших хлопців на полю битви у Франції; не мало наших найкрасщих синів віддали своє дороге житє за сей край, за демократизм Великої Британії.

А хибаж ті Українці, що не могли зовсім дістатись до канадійської армії, ті сотки тисяч Українців, що жиють в Канаді, дивились на сю страшну війну байдужно? Не вже вони не помагали добрій справі, чим лише знали і могли? Вони робили усе можливе; усе те, що робили й прочі горожани Канади, аби алїянти виграли війну.

І яким страшним ударом був для канадійських Українців „виборчий закон на час війни“, який без пардону відібрав всім натуралізованим горожанам, походячим з ворожих для алїянтів держав, всякі політичні права і привилеї на цілий час війни. Сей удар завдало канадійське правительство натуралізованим горожанам, канадійським Українцям в заплату за їх льояльність.

Болючий сей удар був для нас, Українців, тому, що ми на него зовсім не заслужили. А однак, як се знають й самі канадійські власти, ми таки не перестали бути льояльними для сего краю, для Великої Британії. — Чому? — Просто тому, що сей край любимо і ним дорожимо. І родичі нераз покарають дитину, але дитина все таки не стратить любови до своїх родичів, хоч може кару родичів буде тямити довго...

„Правительство ухвалило „виборчий закон на час війни“ в тій цїли, щоби не британійського походженя горожани не мали права забирати голосу в справах війни, в якій, як се правительство толкувало, вони безпосередно не можуть і не будуть брати жадної участи.

Перед домініяльними виборами, коли покликувано першу клясу рекрутів, між якими було богато й Українців, то їх — на основі военного виборчого закона — освободжувано від військової служби. Освободжені так мущини діставали картки, що вони ніколи на будуче не будуть покликувані до служби військової. І певна річ: як можна брати до війска людий, які не мають жадних горожанських прав?

Та від того часу, як звільнено утративших горожанські права людий від актуальної служби військової, не проминуло й кілька місяців. І за короткий час ми бачимо велику зміну. Помимо того, що военний виборчий закон позістає на дальше в силі, значить, помимо того, що ми, Українці, і на далї не маємо ніяких горожанських прав і привілеїв в сім краю, освободжене від служби військової власти касують і молодих Українців беруть до війска.

Се є для нас другий великий удар. Не є се ударом тому, що беруть до війска, а тому, що беруть до війска яко не горожан сего краю. Ми радо сповняємо і будемо сповняти всї на нас вложені обовязки краю, однак хочемо і домагаємо ся, аби ми мали тісамі політичні права що й другі горожани сего краю.

Ми прямо не можемо розуміти поступованя канадійських властий супроти нас. Воно виходить якось так: „Ви Українці не маєте в сім краю жадних горожанських чи політичних прав, але зате мусите вповні робити усе те, що роблять дійсні горожани сего краю“.

Чи дієть ся щось подібного і в других европейських державах?

Домагаємось отже відповіди від канадійського правительства на питанє: „За що ви нас маєте?“

СПІВАНИК ДЛЯ ШКІЛ УКРАЇНСЬКИХ В АМЕРИЦІ.

Дуже тяжко працювати учителеви в школї, коли нема для молодіжи відповідних підручників; а вже майже даром він працює, коли нема ніяких шкільних підручників.

Така недостача відповідних шкільних підручників для молодіжи в тутешних українських школах даєть ся дуже відчувати при науці кождого шкільного предмету.

Що тикаєть ся шкільних читанок то сей брак заступлено старокраєвими виданями. Вони однак не відповідають як американським так і канадійським відносинам.

Сю пекучу справу взято під розвагу і передано п. Дмитрови Андрейкови, фаховому чоловікови, зладженє відповідного Букваря, котрий уже появив ся накладом Сиротинця в Філядельфії, Па. Сим приступлено до дуже важного діла педагогічного і просьвітного. Коли попрацюєть ся на сім поли дальше, то в короткім часї будемо могли похвалити ся відповідними і добрими читанками для українських шкіл в Америці і в Канаді.

Що тикаєть ся шкільних підручників до инших предметів то — на жаль — ми тут не маємо ніяких.

Дуже важним підручником в Америці є співаник. Знаю з досьвіду, що наша молодіж, як також і учителі, дуже відчувають великий брак такого підручника. Коли молодіж має в руках підручник співу, то вона не лише лінше вивчить ся наших пісень, але також учить ся теорії музики, гарвійше читати та пізнає свою гарну і милозвучну мову. Сего всего якраз наші тутешні школи потребують.

Під сим зглядом пороблено вже стараня і я ділю ся радісною вісткою, що такий підручник співу появить ся в короткім часї заходами Сиротинця в Філядельфії, Па.

Сей співаник, яко підручник для українських шкіл в Америці і в Канаді, складаєть ся із чотирох частий в одній книжці, з додатком науки теорії. Його під зглядом педагогічним гарно оброблено і він відповідає тутешним вимогам. В склад сего підручника входять музичні твори найславнійших композиторів, як: М. Лисенка, А. Вахнянина, І. Воробкевича, Д. Січинського, О. Нижанковського, Ф. Колесси, А. Манастирського і других. Се дає запоруку, що сей „Співаник“ для українських шкіл буде відповідний і добрий. Я є певний, що його привитає дуже радо наше учительство, молодіж і весь наш український нарід.

Треба висказати Сиротинцеви у Філядельфії, Па., велике признанє, що не жалує труду і гроша на педагогічно просьвітні цїли. Від загалу тепер залежить, а особливо від українського учительства і молодіжи, щоби сї підручники розійшли ся як найскорше.

В сей спосіб наші українські школи і весь наш загал будуть мати добрий підручник співу, а чистий зиск із розпродажі пійде на Сиротинець.

Ев. Якубович.

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА.

за місяць май 1918 р.

НОВОПРИСТУПИВШИЙ ВІДДІЛ:

Братство Пресьвятої Богородиці в Бейкертон, Па.

В. 154. Херботко Михайло, Куцьо Михайло, Купман Юрко, Кріль Іван, Мига Митро, Копицький Андрій, Федишин Григорій, Бриндза Іван, Бриндза Василь, Викич Стефан, Масляк Митро, Коваль Стефан, Глондар Митро, Ковалик Михайло.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Яцишин Михайло, Перей Михайло, Яцишин Василь, Перей Еміліян.
В. 7. Катхмер Фред.
В. 8. Салій Стефан, Бойко Петро
В. 26. Піпа Михайло.
В. 27. Зьвіришин Василь, Зьвіришин Анна, Наконечний Семен.
В. 31. Мельник Стефан, Мельник Станислав, Мельник Іван, Павлишин Дмитро.
В. 40. Дудас Григорій.
В. 41. Щербенський Францішек, Терновський Іван.
В. 42. Козицький Іван, о. Мереньків Василь.
В. 47. Коруна Марія.
В. 5?. Лешко Григорій.
В. ??. Галяк Іван.
В. 61. Лехман Федор.
В. 62. Стахович Іван.
В. 63. Химка Василь, Пельчар Андрій.
В. 67. Нестор Анна.
В. 68. Доротяк Михайло.
В. 72. Сидор Михайло.
В. 74. Фурик Юрко.
В. 75. Підкович Николай, Дідола Іван, Білик Юрко, Устиянович Іван, Ягнич Іван, Комариньский Андрій.
В. 80. Дутчак Данило, Луців Марія.
В. 86. Костик Гриць.
В. 87. Купер Петро.
В. 89. Хмиль Антін, Лусовський Василь.
В. 91. Костенький І. Семеон, Кубан Вас.
В. 94. Чабак Николай.
В. 104. Амброзевич Панько, Робловський Николай, Косьцюк Михайло, Косьцюк Анастазія, Бажан Марія.
В. 108. Колачко Дмитро.
В. 109. Тварда Анна, Команецька Анна.
В. 112. Купчевич Ксеня.
В. 114. Сава Франко.
В. 116. Познанський Іван, Каськів Теодор, Синишин Іван, Білий Андрій, Павлюк Тимко, Павлюк Евдокія.
В. 120. Фечушак Василь.
В. 123. Андрейко Іван.
В. 132. Хоцінський Теодор.
В. 133. Ботюк Іван.
В. 134. Когут Марія.
В. 138. Шпак Петро.
В. 141. Чмир Василь.
В. 144. Маланчин Дмитро.
В. 146. Бело Василь, Бело Катерина, Деркач Василь.
В. 152. Настюк Іван.
В. 170. Крутяк Яким.
В. 179. Тицик Михайло.
В. 200. Вилканович Михайло, Теодий Василь.
В. 211. Дзера Стефан.
В. 217. Качмар Антін.
В. 220. Ривак Андрій.
В. 221. Смаль Семен, Березовський Антін, Березовська Марія.
В. 225. Пастернак Петро, Гірський Іван, Кіс Григорій, Громоцька Анна.
В. 229. Сегень Август, Войтах Александер, Войтах Францішка.
В. 234. Малик Франко, Федирко Николай, Антош Григорій, Сас Василь.
В. 235. Семераз Василь, Кницик Павлина.
В. 248. Казюта Йосиф.
В. 251. Мигас Антін, Козир Василь.
В. 254. Грипяк Йосиф.
В. 259. Доплин Стефан, Москалик Анна.
В. 263. Тисьовчиний Семен.
В. 270. Маланяк Іван, Чорнева Поганна, Зиняк Кирило, Кухар Гринько.
В. 276. Радванський Михайло.
В. 300. Тиркала Василь.
В. 321. Лисовська Марія, Черевко Февронія.
В. 324. Ганчарик Анна.
В. 326. Миклющак Катерина.
В. 330. Карпович Павло, Петрик Мих.
В. 336. Загілкевич Тарасій, Гнатків Николай, Яворський Теодор, Бадлюк Григ.
В. 349. Андрусяк Онуфрій.
В. 355. Данько Федор.
В. 370. Пауговський Николай, Кобильняк Йосиф.
В. 379. Попадюк Катерина, Барняк Николай, Читвінський Николай.
В. 381. Керас Станислав.
В. 384. Павлик Андрей.
В. 385. Гайва Петро.
В. 388. Фриц Николай, Накопечний Николай.
В. 3?6. Федьків Марія.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 7. Костів Йосафат.
В. 19. Буртник Василь.
В. 38. Гима Теодор.
В. 76. Гнатишин Никита.
В. 96. Кульчицький В. Фльоріян, Вавро Филип.
В. 101. Шишола Теодор, Млавець Юрко, Демко Іван, Адамов Константин.
В. 109. Градек Войтіх.
В. 117. Ханачівський Михайло.
В. 121. Берчук Дмитро, Череватий Пилип, Моздір Гавриїл.
В. 135. Терлецький Михайло, Мушицький Василь, Копильчак Михайло.
В. 137. Терлецький Іван.
В. 147. Мич Василь, Потіха Константин, Пастернак Стефан.
В. 175. Лукач Андрій.
В. 217. Андрусів Михайло, Іванів Андрій, Антошків Николай, Балюк Семко, Готра Кирило, Кубарич Ілько, Панчук Ізидор, Пернак Петро.
В. 218. Степан Стефан, Гричик Михайло, Косопуд Теодор, Сокіл Петро, Микильчак Николай, Лесюк Іван, Гілвак Ів.
В. 292. Даниловський Николай, Жовна Ілько.

В. 301. Панлюк Григорій.
В. 336. Олснюк Іван, Третяк Іван, Хромейко Дмитро.
В. 341. Матійчук Теодор, Бласецький Михайло, Сенчак Теодор, Гнатків Іван.
В. 363. Костів Іван, Кліщ Іван, Леськів Николай.
В. 367. Мельник Михайло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ КАРТАМИ (ЛИСТАМИ).

В. 7. Яворський Петро.
В. 27. Олійник Павло, Олійник Нестор.
В. 42. Куйбіда Франка, Яськів Гнат (Тріш), Скорбогатий Теодор.
В. 61. Кархут Дмитро.
В. 70. Костів Василь.
В. 102. Кущак Іван, Баривка Микита.
В. 128. Каршеп Володимир.
В. 130. Предзімірський Петро.
В. 131. Шеремета Василь.
В. 143. Олиців Пилип, Баляс Дмитро.
В. 145. Булавинець Григорій.
В. 146. Пригорський Йосиф.
В. 160. Микетин Іван, Чолій Панько.
В. 203. Кащук Петро.
В. 213. Фітяк Михайло, Фітяк Анна.
В. 218. Іванік Филип.
В. 235. Афтанас Йосиф.
В. 237. Даців Антін.
В. 243. Романюк Ілько.
В. 255. Булій Петро, Булій Юлія.
В. 283. о. Кульматицький Денис, Лотоцький Володимир.
В. 288. Пастернак Стефан.
В. 295. Беркош Юрій, Мончак Григорій, Мончак Наталія.
В. 301. Іваськевич Іван, Іваськевич Теодозія.
В. 332. Чолій Николай.
В. 336. Веретик Григорій.
В. 363. Сеник Михайло, Сеник Катерина.
В. 370. Клинковський Петро.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІС. ВКЛАДОК.

В. 12. Ясного Іван.
В. 14. Букатчук Василь, Букатчук Анна.
В. 17. Нисторович Леон.
В. 18. Бомба Стефан.
В. 24. Фринцу Михайло, Шіндак Никол.
В. 27. Лотоцький Стах.
В. 31. Гундяк Юрко.
В. 36. Легка Катерина, Пелихата Палазя, Петрів Настя, Холява Ганка, Коритко Деська, Цимбаліста Катерина.
В. 38. Халенич Еван.
В. 43. Гарбера Ілько, Зелик Михайло, Когут Іван Йосафатів.
В. 44. Матко Кароль.
В. 47. Кость Іван.
В. 48. Ґостуф Антін.
В. 49. Ґураль Іван, Федишин Олекса.
В. 51. Чехович Йосиф, Боратин Стан.
В. 56. Лишак Іван, Кмалчанов Ефрем, Алексієнко Даниїл.
В. 60. Попіль Михайло.
В. 66. Тисько Марія, Ватрияк Іван, Гаратонік Іван, Мазурик Петро.
В. 72. Слоньовський Володимир.
В. 76. Бачинський Антін.
В. 77. Гожий Ілько.
В. 83. Секрета Марія.
В. 93. Симчак Анна.
В. 100. Величко Андрій.
В. 104. Щитол Іван.
В. 106. Сіменович Р. Ле Рой Володимир.
В. 108. Сава Пилип.
В. 109. Ґаляс Петро, Капіс Стефан, Шумилов Василь, Щеґельський Іван.
В. 112. Іваницька Зофія, Чубінська Емілія.
В. 117. Голда Василь, Кучма Григорій, Лотоцький Еміль, Бобер Альберт, Драбик Петро, Глутковський Михайло.
В. 119. Сокіл Розалія.
В. 121. Мельник Петро.
В. 122. Бабуховський Іван, Собецький Михайло.
В. 133. Волинець Семен, Крук Михайло.
В. 134. Товоряк Ева.
В. 136. Кравчишин Гринько.
В. 144. Петришин Теодор, Кий Яким.
В. 146. Федоренько Іван, Федоренько Антін, Кривий Михайло, Стельмах Николай, Свіршко Матій, Свіршко Август, Лоза Василь, Найда Евстахій, Перот Николай, Яремчук Стефан, Козакевич Андрій.
В. 147. Мастрів Ілько, Трач Олекса, Брочковський Людвік.
В. 160. Романків Володимир, Самборська Катерина.
В. 179. Смола Йосиф.
В. 213. Ярмош Феська, Томашевський Василь.
В. 217. Данилів Михайло, Мороз Павло, Бойко Михайло, Савульський Николай, Шеремета Теодор, Ковба Василь.
В. 233. Павлюк Михайло.
В. 237. Мазур Теодор.
В. 239. Черкас Іван, Лиховід Михайло, Процко Іван, Процко Николай, Тогачин Іван, Зайщлий Франк, Занчук Михайло, Бабій Іван, Вергун Йосафат, Шеґда Василь, Никифорчук Стефан.
В. 247. Босак Василь.
В. 248. Гладій Іван.
В. 251. Сурмон Николай.
В. 254. Салдан Стефан.
В. 273. Барицька Параскевія.
В. 282. Осак Іван, Шкляренко Алексій, Шкляренко Текля.
В. 283. Довгий Петро, Петришин Френк, Мируцький Іван.

В. 292. Коваль Текля.
В. 295. Клим Йосиф, Мусит Ілько.
В. 301. Квасниця Теодор, Варик Григорій, Білянський Данило, Луцишин Мих.
В. 316. Янків Михайло, Скороход Іван, Голембйовський Петро, Третяк Василь, Шурґот Теодор.
В. 317. Лальчук Гринько, Блищак Іван, Гадзицький Петро, Дренов Марта.
В. 324. Филипчук Николай.
В. 330. Гошуляк Михайло.
В. 341. Одосій Андрій, Маркевич Дмитро, Періль Леон.
В. 347. Матишин Іван.
В. 351. Паславський Олекса.
В. 355. Колодчак Кульчицький Ів., Проданик Іван.
В. 363. Луцишин Іван, Кривий Михайло, Крива Анна.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ КАРТИ (ЛИСТИ).

В. 5. Олійник Павло, Олійник Нестор.
В. 8. Чолій Панько, Микитин Іван.
В. 10. Тимкевич Филип.
В. 35. Лис Василь.
В. 42. Чайчук Іван.
В. 47. Лесак Анна, Лесак Федор.
В. 59. Кузів Юрко.
В. 70. Макар Петро.
В. 87. Захарко Іван, Поляк Григорій, Яблонський Николай.
В. 88. Костів Василь.
В. 108. Баривка Микита.
В. 147. Пастернак Стефан.
В. 160. Бордун Параскевія.
В. 170. Скорбогатий Теодор, Довгополий Іван.
В. 198. Іваник Филип.
В. 221. Сеник Мих., Сеник Катерина.
В. 224. Шавінський Іван.
В. 240. Папушка Анна.
В. 251. Степаник Антін.
В. 259. Павлуцький Николай, Павлуцька Марія.
В. 270. Мазур Михайло.
В. 317. Велич Федор, Велич Анна.
В. 336. Кузьма Михайло.
В. 363. Велий Дмитро.
В. 367. Бугавинець Григорій.
В. 400. Каркут Дмитро.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 1. Лазорик Яків.
В. 49. Яворівський Петро.
В. 109. Команецький Николай.
В. 186. Бараньчак Яків.
В. 209. Войнаровський Йосиф.
В. 217. Замлинський Григорій.
В. 247. Гнатяк Ілія.
В. 379. Попадюк Теодор.

УВАГА,

котру кождий місцевий Урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць май 1918 року яко суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (червня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зробить до кінця червня 1918 р., то в липни 1918 р. мусять виповнити нові аплікації (просьби о приняте), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю маю 1918 року взяли переступні листи, а еще доси не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю червни 1918 року, бо на другий місяць, т. є. в липни 1918 року вечеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тілько на підставі нових аплікацій (просьб о приняте).

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю цьвітни 1918 р. було членів в У. Н. Союзі	10.789
В місяцю маю 1918 р. принято нових членів до У. Н. Союза	148
В місяцю маю 1918 р. принято наново в члени У. Н. Союза	52
В місяцю маю 1918 р. принято з переступними картами (листами) до У. Н. Союза	41
В місяцю маю 1918 р. перейшло з инших кляс посмертного	23
Разом	11.052
В місяцю маю 1918 р. суспендовано за неплачене місячних вкладок чи инших причин	142
В місяцю маю 1918 р. взяло переступні карти (листи)	35
В місяцю маю 1918 р. перейшло до инших кляс посмертного	23
В місяцю маю 1918 р. померло	8
Разом	208
В місяцю маю 1918 р. У. Н. Союз числив членів після сїмох кляс посмертного	10.845

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса D $100	6
Кляса A $250	428
Кляса AA $500	4.574
Кляса B $750	198
Кляса C $1000	5.568
Кляса BB $1500	65
Кляса CC $2000	6
Разом	10.845

К. Кирчів, гол. предс. У. Н. С.,
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

ЧЛЕНИ ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

Члени, які були суспендовані в цьвітни с. р. і котрих імена були вже голошені в рекордовім звіті за цьвітень 1918 р., а котрі не зголосили ся в місяци маю 1918 р. о приняте їх наново, зістали виключені з організації. Котрий би з понизше наведених хотів відзискати членство, мусить в сій справі віднести ся письменно в протягу сего місяця до головної канцелярії У. Н. Союза.

В. 3. Тхір Антін.
В. 7. Граничний Василь.
В. 14. Матейчук Михайло.
В. 17. Пограничний Йосиф.
В. 24. Целен Фецко.
В. 32. Мельничук Ілія.
В. 36. Скрббач Марія.
В. 40. Вонковський Маріян.
В. 51. Ярцік Іван.
В. 58. Гребеняк Николай.
В. 59. Сорока Софрон.
В. 65. Галайдьо Іван.
В. 71. Набуда Павя.
В. 97. Вишинський Йосиф.
В. 101. Голодняк Федор, Чупа Василь.
В. 103. Паращак Іван.
В. 104. Гаврилюк Трохим.
В. 108. Муштук Теодор.
В. 114. Яців Николай.
В. 120. Порада Андрій, Вітушинський Ілія.
В. 121. Стефанюк Николай.
В. 122. Соколовський Михайло, Сусоль Михайло.
В. 135. Жилка Еміліян.
В. 138. Каршінський Дмитро.

В. 146. Дрогомирецький Антін.
В. 151. Боярська Паза.
В. 155. Стадник Ілія.
В. 170. Кулинич Григорій, Стахурський Лука.
В. 175. Снежек Франко.
В. 215. Корнидович Хрисостом.
В. 217. Плекан Петро, Милян Андрій.
В. 225. Мартинів Григорій.
В. 237. Душка Іван, Равлюк Іван.
В. 248. Фарина Іван, о. Василевич Тимофтей.
В. 259. Клемко Василь.
В. 273. Коцюба Йосиф.
В. 282. Каменюк Іван.
В. 292. Лис Тимко.
В. 336. Лабяк Михайло.
В. 341. Шепетюк Стефан.
В. 369. Кравець Стефан.
В. 370. Лотоцька Анна.
В. 388. Володин Іван.

Сї члени взяли переступні карти в місяцю цьвітни с. р., а в маю с. р. не зголосили ся до жадного иншого правного відділу У. Н. Союза. Коли вони не зголосять ся в протягу місяця червня с. р. зістануть виключені.

В. 146. Даюма Николай.

Замітка: Всі сї члени відчислено від загального числа членів в рекордовім звіті з січня 1918 р.

Мих. Угорчак, гол. рек. секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Читайте українські книжки і газети, бо все читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ВПЛИВ МУЗИКИ І ТЕАТРУ НА НЕРВОВИХ ЛЮДИЙ.

Музику вважаєть ся яко чинник ділаючий сильно, але корисно, на устрій нервовий. Вплив її на устрій не лише чоловіка, але і зьвірят усталений є віддавна сьвідоцтвами і фактами, які не позволяють про него сумнівати ся. Тож відкинувши всяку пересаду і чудову силу, обтявши старанно все, що є байкою і мильним в оповіданях про сей предмет, замітимо яко річ певну, що по всі часи і в усіх народів люди котрі віддають ся лікарській практиці, мали велику віру в ділане музики і пристосовували ся часто до поводженя.

Гебрейці уживали музику яко средство настрою і лїченя. Оповідають, що Давид був одиноким, що посідав силу успокоюваня нападів божевіля Савла, граючи перед ним на арфі.

Греки запозичили від Гебрейців ту штуку мельодії, за помочию котрої, коли вірити історії, доконували чудес.

Тим способом музика ввійшла в старанних людий в програму лїченя певних недуг нервових, Теофрат і Целій Авреолян пристосували її в лїченю невральґії і подагри. Хорим пригнобленим і засумованим Целій приписував для піднесеня їх духа методу фриґійську; метода дорійська була радше успокоююча і уживано її для усмиреня нападів божевіля і конвульсії.

За наших часів декотрі психіятри уважали за річ пожадану впровадити музику до лїченя декотрих умовонервових і осягали при помочи тої методи задоволяючі успіхи; з тої власне причини в заведеню Сальпетрієре є старий учитель музики, котрий приходить учити і грати у відділах для божевільних.

Але з тихсамих, причин, задля котрих музика є могучим чинником орґанізму, може вона також в певних обставинах а головно в осіб незвичайно вражливих, викликати дуже прикрі наслідки.

Може вона викликати вмлїваня, неспокої, вибухи плачу а навіть острі терпіня. Берліоз котрий певно був у високім степени невропатом, коли не гістериком, описав досконало забуреня, яким він підлягав підчас слуханя музики патетичної. З початку було то вражінє розкішного одушевленя, але скоро наступило забуренє загальне з битем серця, неспокоєм, гикавкою, дрощами, котрі кінчили ся деколи родом умлїваня, яке вводило його в стан здеревіня. Згадують ще про співачку Малїбран котра, слухаючи перший раз симфонії Ц-моль Бетовена дістала напад конвульсії і мусїли її винести з салї.

Дійсно, на щастє не всї люди посідають ту субтельну вражливість великих композиторів, як Берліоз. Але всї взагалї люди нервові, любителї музики, скоро улягають вражінямм штуки і мало є таких, котрі би не дізнавали, слухаючи улюбленої композиції, вражінь спричиняючих умученє, неспокій, гикавку і т. п. і котрі би не відходили з такого концерту вичерпані з сил.

Можна отже з того впливу музики на особи невропатичні представити собі значінє, яке вона може мати в викликуваню або помножуваню занепаду нервових недуг всїлякого рода.

З другої сторони належить мати на увазї, що музика новочасна ріжнить ся о много від музики старинної. Послїдна завдячувала правдоподібно своїй великій простоті цїнний дар успокоюваня і усмирюваня недуг і розкоший. Гармонія з її величними, але занадто побуджуючими комбінаціями не істнувала тоді; старинні народи співали при інструментах унїсоно і на тім кінчили ся всї їх знаня музичні. Нинї не управляєть ся музики для лїченя хорих, вишколюваня звичаїв, або лагодженя, але управляєть ся її, щоби позбути ся нудів. Музика новочасна, полягаюча на науцї і вишукуваню, не лише вимагає для її науки зрозуміня й інтелїґенції дійсного і часто дуже значного напруженя умового, але посїдає ще завдяки своїм ґаласливим комбінаціям гармонії, нещасливу власність розстроюваня людий нервових і невропатів. Музика, котра нас щораз більше огортає і котра з кождим днем прямує до щораз могутнїйших ефектів найбогатшої орхестрації, не є принайменьше успокуююча і сприяюча полїпшеню занепадів нервових; не до нас належить оцінка її з точки погляду на штуку і науку музичну, але обовязком нашим є радити, щоби уникати її з погляду на гіґієну людий нервових.

Про театри і видовища могли би ми тосамо сказати, що доперва говорили про музику. Коли би театр, призначений первісно для забави і заразом моралї і образованя, позістав завсїди вірним тійсамій традиції, міг би він в многих случаях віддавати дійсні прислуги устроєви нервовому, перетяженому ріжними справами, журбами або смутками житя. Слушно хтось казав, що сьміх справляє відпочинок і певним є, що видовища займаючі, як легкі комедії, водевілї, оперетки і т. п. не повинні бути заборонені людям нервовим. Коли вони, ідучи до театру, можуть знайти там приємну розривку по тяжкій працї або пригноблюючих думках, тодї не лише можна на се позволити, але треба навіть позволити. Однак наші теперішні видовища по найбільшій части відбігають від програми; наші сучасні драматурґи здаєть ся привязують ся більше до представленя реалїстичних документів, коли не доказуваня теорій наукових або фільозофічних. В тих обставинах видовище є для многих людий лише новим пригнобленєм, новою причиною всякого перетяженя.

Що більше, тенденції реалїстичні пануючої донедавна лїтературської школи дійшли в своїй крайности так далеко, що представляли на сценї в найогиднїйшій наготї розкоші або налоги найнездоровші, а навіть хороби, котрі аж серце розривали. Чиж не поступлено аж до представленя гістерії, епілепсії, божевіля, а чи найзнаменитші актори не висилювали ся на се, щоби віддати на сценї образ тої чорної нужди недуги? Зрозумілим є отже, як погубний вплив могли викликувати представленя на ріжні орґанізації, на одиниції ослаблені, нервові і успособлені до таких самих случаїв, які автори наводили їм в цїлій їх брутальности. Театр перестає бути тодї місцем розривки, забави, а стаєть ся школою хороби і правдивим місцем заразн.

Відомо отже, що невропати посідають в найвисшім степенї дар наслїдуваня і найбільше є наражені на небезпеку нервової зарази, про котру будемо тепер говорити. Нехай представлять перед ними образ гістерії, сцену екстази або божевіля, а не буде в тім нічого дивного, що представленє то станеть ся в них точкою виходу случаїв нервових, меньше або більше подібних.

З другої сторони, особи обдарені хоробливою вражливостию і буйною фантазією, знаходять ще у вражінях, викликаних театром, новий первень морального пригнобленя і збільшеня своєї вражливости. Рівнож в людий, склонних пізнавати себе в особах представлюваних на сценї і думати, що з грі представляють їх власні всякі приключеня, театр може побільшити і розвинути в спосіб хоробливий ту вроджену склонність до гіпохондрії.

Вкінци молоді люди, головно молоді дївчата, обдарені живою фантазією і чутєм, можуть черпати в певних видовищах небезпечну заохоту, котра побуджує в них полові розкоші, а склонність їх до наслїдуваня стрічає там надто досконалї взори загрожуючої їм любовної недуги.

Додаймо до тих уємних сторін театру — для устрою нервового невропатів, злі услівя гігієнічні театральної салї, брак воздуха і випари перфум, надзвичайну горячку, переплїтану наглими продувами зимного воздуха, умученє очий і часто цїлого тїла, невиґідно спочиваючого на кріслах надто вузких, і вкінци пізну годину, в котрій кінчать ся представленя, а будемо мати приближну суму погубчих впливів, котрі може викликати театр в тих услївях на здоровлє нервових людий.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим повідомляєть ся українську народну громаду в Ню Йорку, що товариство „Народна Поміч", від. 14, змінило свою назву із товариства „Народна Поміч" на товариство „Буковина". — Т. Стерча, пр.; І. Гонтарюк, кас.; М. Ставчанський, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся дня 16. червня, о годині 2-гій пополудни, в гали звичайній. Запрашаєть ся всіх членів, аби прибули на сей мітінґ, бо маємо кілька справ до полагодженя. Кождий член повинен явити ся на сїм мітінґу, щоби полагодити біжучі справи. — І. Семенина, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 332, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 16. червня, о 2-гій годині пополудни. На тім мітінґу контрольна комісія буде здавати справоздане, а крім того будуть братські справи до полагодженя, тож всї члени мають явити ся на означений час. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — І. Бриґіда, предс.; А. Кульчицький, кас.; Я. Данилюк, секр.

ОБУРН, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 38, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в понеділок, 17. червня, в церковній гали, о годинї 7-мій вечер. На тім мітінґу будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Є до полагодженя важні справи, а також справа календаря У. Н. С. на рік 1919. Кождий член має явити ся на сїм мітінґу і вирівнати всї залеглі довги до братства і орґанїзації. Неявивший ся член або урядник заплатить кару після параґрафу статута братського. — Уряд братства.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. Николая, від. 225, повідомляє своїх членів, що дня 16. червня відбудеть ся піврічний мітінґ, на котрім будеть ся принимати нових членів до братства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. Просить ся всїх тих, котрі ще не належать до жадної орґанїзації, щоби прийшли на наш мітінґ, а ми їх радо приймемо до нашого братства, де знайдуть як найлїпшу користь. Також буде полагоджена справа календаря У. Н. Союза на 1919 рік, справи членські, справоздане каси за пів року і т. й. Котрий член на тім мітінґу не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Павлюх, предс.; М. Кузїв, кас.; І. Якимів, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4. повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся 15. червня б. р., о годинї 8-мій вечер в гали Нар. Дому, 72 Моріс ул. Обовязком кождого члена явитись, бо буде справа календаря на 1919 р. Довґуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разї будуть суспендовані з братства і У. Н. Союза. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ВАЙТСТОН, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 129, вибрало на мітінґу дня 1. червня б. р. отсих урядників: М. Баран, предс.; М. Билїв, заст. предс.; М. Гарасимів, кас.; М. Олексїв, заст. кас.; М. Дзярський, секр.; І. Голошецький, заст. секр. Мітінґи нашого товариства відбувають ся в першу суботу по першім. — Михайло Дзярський, 36 W. 20th St., Whitestone, L. I., N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Справа оружної інтервенції в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

В останних часах в пресі підносять ся голоси, щоби союзники взяли ся до оружної інтервенції в Росії. На сю тему забрав слово нюйорський „Глоб", який в статї з 12. червня пише, що такий проєкт є лихо обдуманий. Союзники не мають куди вислати свою карну експедицію, бо Балтійське море і Фінляндія находять ся в руках Німеччини, Царгород в руках Туреччини, недалеко Владивостоку вже панують большевики, а Архангельск замерзне заки вишлеть ся туди війска. Тепер ще одно, каже „Глоб"; по чиїй стороні має симпатизувати ся інтервенція? По стороні большевиків не може, бо тим признало би ся Ленїна, який є німецьким аґентом; проти большевиків також не мож, бо маси народу російського будуть думати, що алїянти хочуть привернути назад царя на престіл. „Коли ми будемо приятелями Москви, то Київ буде нашим ворогом. Змаганя получити Росію назад викличе проти нас всїх сепаратистів". Після „Глоб-у", найвідповіднїйшою інтервенцією в Росії є західний фронт у Франції. Хто хоче щастя для Росії, хай іде воювати до Франції, а коли там побєть ся Німців, то вони уступлять ся тоді і з Росії.

Ломоносов звільнений.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Борис Бахметєв, російський амбасадор непризнаний теперішним російським правительством, усунув проф. Юрія Ломоносова, предсїдателя російської зелїзничої комісії у Злучених Державах. Проф. Ломоносов був іменований правительством Керенського, яке репрезентує амбасадор Бахметєв, і з яким тутешне міністерство заграничних справ стоїть у зносинах, мимо факту, що большевицьке правительство є центральною властию в Росії. Усуваючи проф. Ломоносова, російська амбасада не подала урядово про причину, але є добре звісним, що се наступило з тої причини, що Ломоносов заявив ся проти союзної інтервенції в Росії і за американським признанем большевицького правительства.

Углекопи будуть увільнені від війска.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґенерал Кравдер висловив гадку, що робітники, які працюють по копальнях угля, будуть увільнені від військової служби. Се є конечним, аби мати подостатком угля.

Жовніри стають горожанами.

191 жовнірів-чужинців у таборі Мілс, Лонг Айленд, приняли минувшого тижня тутешне горожанство. Між ними 10 є з Австрії, 28 з Росії, 62 з Італії і 4 з Туреччини.

Будучий президент республики.

В політичних кругах вже починають інтересувати ся тим, хто буде слїдуючим президентом Злучених Держав. Згадують ся богато кандидатів; одні кажуть, що слїдуючим президентом буде бувший президент Теодор Розевелт, другі згадують імя сенатора Івана Вікса з Масачусетс. Але коли Вікса спитали, який є його погляд на справу, він сказав, що тепер говорити про се є ще завчасно. „В кождім разі—говорив сенатор Вікс — слїдуючим президентом буде той, що найбільше вславить ся підчас війни. Герой війни буде президентом Злучених Держав".

Потреба робітників.

Федеральна комісія горожанської услуги доносить через нашу часопись, що правительству потрібно богато робітників, які заняли би добре платні місця в канцеляріях. Потрібно стенографів, тайпрайтерів, буккіперів, статистиків, людий здібних в купецтві і т. п. На сї посади можуть голосити ся мущини і женщини. Коли хто з наших читачів міг би занятя якусь посаду, нехай зголосить ся до почтового уряду у своїй місцевости, а там дадуть йому виповнити відповідний бляінкет, який перешлють до Вашінгтону.

$946,293.828 на зелїзниці.

Міністер зелїзниць МекАду оповістив, що новий зелїзничий буджет, який буде обернений головно на поправу зелїзниць, виносить 946.293.828 долярів. З того $206,994.914 призначено на поправу тягарових зелїзниць, а 199,075.420 долярів на будову нових льокомотив. Прочу суму призначено на поправу доріг, будинків, канцелярійних уряджень і т. п.

Жадають пять днів праці.

Около 200 теслів у Бостоні вийшли на страйк, жадаючи пять днів праці в тижни, 8 годин праці денно і 75 центів за годину; за кожду годину екстра домагають ся подвійної платні.

Мука $8.05.

Компанія „Вашборн-Ґросби" в Міннеаполіс продає бочку пшеничної муки за 8 долярів і 5 центів, підчас коли инші компанії продають тусаму муку по $9.55 і $10.10.

Кампанія для охорони дїтий.

Між важними потребами, які війна видвигає перед нарід, виринає потреба охороняти дїтий, а також зробити їх спосібними на случай потреби заняти свої позиції в ролі борців і оборонців своєї держави. Правительство Злучених Держав не забуло пійти слїдами Англії і Франції, які безнастанно слїдять за розвоєм своїх дїтий; надходяча весна дає початок роботі для спасеня житя дїтий нашої держави.

Після останних вістий 29 стейтів збирають жертви для охорони 100.000 дїтий. Луізіяна вже дала 41.000 долярів із обіцяних $50.000. Слїдуючі стейти дали солідну поміч грошеву: Іллінойс, Коннектикут, Індіяна, Канзас, Массачусетс, Мішіґен, Огайо, Род Айленд, Юта. Дня 5. цьвітня б. р. зроблено перший крок в тім напрямі. Того дня лїкарі переглянули, о скільки се було можливе, всі дїти до пятого року житя. Се зроблено тому, щоби переконати ся, в якім станї здоровля находить ся кожда дитина; коли вона хора, то їй треба лїкаря специяліста, який впевнив би ся, що в дійсности дитинї бракує.

Родичі, котрих дїти ще не були оглядані, повинні про се як найскорше постарати ся. Вони повинні віднести ся до предсїдателя Комітету Дїточого Здоровля, який находить ся в кождій місцевости при Раді Народної Оборони („Кансіл оф Нешенел Дефенз"),

Ветеран домашної війни арештований за нельояльність.

71-лїтний Іван Ґудвин в Плейнфілд, Н. Дж., ветеран домашної війни, зістав арештований на донос про нельояльність. Ґудвин мав сказати, що „у весь сей клопіт втягнув нас президент Вілсон і щоби позбути ся того клопоту, забере 80 лїт".

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Гетьман Павло Скоропадський.

Новий гетьман України, Павло Петрович Скоропадський, родив ся в 1873 року, отже числить тепер 45 лїт житя. Він є дуже богатим діличом на Полтавщині. Військову школу покінчив у Петербурзі. Брав чинну участь у японсько-російській війні, а в теперішній війні був ґенералом дивізії. Одружившись з дочкою московського ґенерал-ґубернатора, князя Дурново, Скоропадський війшов дуже скоро у зносини з російською пануючою клікою і здобув собі вплив на царськім дворі. Коли в 1915 році, підчас великого погрому російських війск над Дунайцем у Галичині, російська армія почала загальний відворот на цїлім фронтї, Скоропадський написав до царя лист, аби кінчити війну і заключити союз з центральними державами.

Сей сам Павло Скоропадський, який тепер самовільно при помочи німецьких багнетів проголосив себе гетьманом цїлої України, був у 1905 році вибраний послом до російської державної думи і підчас дебат над українською справою в 1910 році він разом з Родзянком і Пуришкевичом кричали, що не було, нема і не повинно бути ніякого українського народу. Казав також, що тодїшний український рух — се була лише австрійська інтрига.

Коли в Росії вибухла революція, а на Україні почав відроджуватись сильний і грізний національний рух, Скоропадський виринув на верха і почав організувати українське „Вільне Козацтво". Коли однак побачив, що українська полїтика прибирає серіозний вигляд, він усунув ся від полїтичної роботи. Коли у Берестю представники Укр. Центральної Ради вели мирові переговори з представниками центральних держав, Скоропадський разом з молодим князем Кочубеєм відїхали в делеґації до Берестя, щоби там заступати інтереси українських дїдичів. Та коли вони прибули до Берестя, австрійський заграничний міністер граф Чернін сказав їм рішучо винести ся із Берестя. Чернін сказав їм, що вони не є вибранцями народу і не можуть бути присутними на мирових переговорах.

Коли на Україні наступив переворот і Скоропадський оголосив себе гетьманом, Німеччина не хотіла згодити ся на се. Аж по довшім часї, коли Скоропадський впевнив Берлїн, що буде слухати і точно виповняти його приказй, Німеччина позволила Скоропадському гетьманувати. Кореспондентам українського пресового бюра Скоропадський заявив, що він проголосив себе гетьманом не для власної слави або власного добра, але для добра і щастя України. „Любов до рідного краю покликала мене на се відвічальне становище. Я хочу самостійної України, хочу бачити її сильною і могучою державою, яка могла би оперти ся навалї наших ворогів" — говорив Скоропадський.

Самостійники за Скоропадським, соціялїсти проти нього.

Европейські ґазети з кінця мая доносять, що за Скоропадським стоїть партія українських самостійників і федералїстів, а проти нього стоїть партія українських соціялїстів революціонерів і соціял-демократів. Недїльний нюйорський „Сон" доніс, що партія самостійників зажадала, щоби кабінет Скоропадського зрезиґнував.

Гетьман каже, що він не є реакціонером.

В розмові з київським кореспондентом берлїнського „Таґеблят-у", Павло Скоропадський, гетьман України, заявив, що він не є реакціонером, бо його програма є радикальнїйша і демократичнїйша ніж програма німецьких соціялїстів Шайдемана або Давіда.

Скоропадський про союз України з Німеччиною.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кореспондент берлїнської „Міттаґсцайтунґ" подає отсю заяву гетьмана Скоропадського, яку він висловив у розмові про відносини України супроти центральних держав: „Тїсне порозуміне з Німеччиною — говорив гетьман — є після мене не лише внутрішною потребою, але й користию для України. Про се тепер і пізнїйше повинна дбати обосторонна реальна полїтика. Я не знаю, від кого ми можемо більше навчити ся державности, як від Німців. Доля України є тїсно споєна з долею центральної Европи. Україна повинна і мусить бути сильною і мусить бути встанї поперти Німеччину в чорній годинї."

Чорноморська фльота для України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on June 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кабінет гетьмана Скоропадського є того переконаня, що чорноморська фльота мусить належати до України, за що Московщина одержить відповідне фінансове і господарське відшкодоване.